

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/126/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817206262
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2017:8817206262.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, Z. G. R., H.. XX.XX.XXXX, bytom pri otcovi, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Vranov nad Topľou, na návrh otca: R. R., H.. XX.XX.XXXX, C. Č. XXX, T. Ú.Č. Z.: Z. D., H.. XX.XX.XXXX, C. Č. 85 a Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, o zmenu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa t a k t o

rozhodol:

M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P 70/2015 zo dňa 09.07.2015 a to tak, že maloletá G. R., H.. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca.

Matka sa z a v ä z u j e platením výživného na maloleté dieťa mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, ktoré výživné je matka povinná platiť vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Styk matky s maloletým dieťaťom je n e o b m e d z e n ý za prítomnosti otca.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zmenil upravené rodičovské práva a povinnosti a maloletú G. zveril do jeho osobnej starostlivosti. Matku žiadal zaviazať platením výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu. Styk matky s dieťaťom navrhol upraviť neobmedzene za jeho prítomnosti. V návrhu uviedol, že zabezpečuje osobnú starostlivosť ešte ich ďalšej spoločnej dcéry N. R., H.. XX.XX.XXXX, ktorá bola rozsudkom súdu sp.zn. 9P/26/2014 zverená do jeho osobnej starostlivosti. V minulosti zabezpečoval aj náhradnú osobnú starostlivosť matkinej dcéry B. D.. Ide o dieťa z jej manželstva, ktoré bolo rozvedené. Náhradná osobná starostlivosť bola zrušená rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6P/191/2015 zo dňa 24.02.2016 a dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky. Nad jej výchovou bol súdom uložený dohľad. Okrem maloletej G. a B. matka zabezpečuje starostlivosť aj ročnému synovi K., ktorý nemá určené otcovstvo. Matka sa o dieťa riadne nestará, zanedbáva hygienu dcéry, dieťa nevie primerane rozprávať, nevie sedieť na nočníku. Matka necháva deti po nociach samé, prípadne s cudzími osobami, žije mravne neusporiadaným životom. V dome nemá zabezpečenú vodu, nemajú toaletu. Bolo obdobie kedy deťom nevarila, jedli len suchú stravu. Otec je schopný dieťaťu poskytnúť lepšie podmienky pre priaznivý vývin.

2. Matka s návrhom nesúhlasila.

3. Kolízny opatrovník a Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou doporučili návrhu otca vyhovieť.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to lustráciou matky v Sociálnej poisťovni, správou zamestnávateľa otca, správami kolízneho opatrovníka, oznámením OR PZ Vranov nad Topľou, správami obce Č., Č., správou B.- M. K. K. Z., správou ZŠ K. P. N. H. R., oznámením Z.. T., oboznámením sa s pripojenými spismi tunajšieho súdu sp.zn. 6P/191/2015, 8P/70/2015, 6PPOm/4/2017, 1PPOm/1/2017 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/70/2015-20 zo dňa 09.07.2015 bola maloletá G. R., H.. XX.XX.XXXX zverená do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný platením výživného v sume 30 % životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu. Styk otca sa dcérou bol upravený neobmedzene za prítomnosti matky. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20.08.2015.

6. Otec vo svojej výpovedi uviedol, že s dcérou G. sa stretáva dvakrát do mesiaca, kedy prichádza za ňou do domácnosti matky. S dieťaťom strávi 5-6 hodín, niekedy aj v ich dome prespí. Maloletá G. otca pozná. Je pravdou, že je citovo naviazaná na matku. Ak však otec dcéru zobral na ruky, neplakala. S dieťaťom sa otec hrá, chodí s ňou na prechádzky. Otec pozná denný režim dieťaťa. Matka sa dcére nevenuje. Maloletá veľmi slabo rozpráva, stále ešte nosí plienky. Popoludní dieťa vôbec nespí, aj večer ju matka ukladá k spánku v neskorych hodinách. Otec má vedomosť o tom, že matka opúšťala domácnosť vo večerných hodinách. Na sociálnej sieti sa ponúkala za 50,- eur. Maloletá B. mu povedala, že matka odchádza napríklad na nákup do Kauflandu a vráti sa až o 7 hodín. Viackrát sa stalo, že keď otec prišiel za maloletou G., matka nebola doma. Deti strážili cudzie osoby. V domácnosti nie je zavedená elektrina a matka nemá na zimu zásoby dreva na kúrenie. Otec sa s matkou rozprával o jej situácii, ale matka mu povedala, že G. je jej dcéra a otcovi ju nedá. Otec býva v rodinnom dome s jeho rodičmi. Pracuje v spoločnosti V. Z. K..Q..X.. na tri zmeny a jeho priemerný mesačný príjem činí sumu 478,- eur. Mesačne spláca tri úvery spolu vo výške 70,- eur, 30,- eur platí paušál za mobilný telefón a mame prispieva na chod domácnosti. Zabezpečuje výchovu a výživu dcéry N., ktorá navštevuje predškolské zariadenie. V prípade plnenia jeho pracovných povinností by mu so starostlivosťou o dcéru pomohli rodičia. Matka o maloletú N. nejaví záujem, neplní si voči nej vyživovaciu povinnosť. N. sa s G. nepozná.

7. Matka vo výpovedi potvrdila, že nemá dostatok finančných prostriedkov. Nemá rodičov, ale dokáže sa o deti samostatne postarať. Vlastnej dcére by nikdy neublížila, má ju rada a chce sa o ňu postarať. Otec bol ten, ktorý nejavil o dieťa záujem. Spočiatku zaprel otcovstvo, vyhodil ich z domu a pol roka sa nijako o dieťa nezaujímal. Matke nadával, že dcéru má od cigána. Po tom ako došlo k určeniu jeho otcovstva začal dcéru navštevovať. Stalo sa, že k nim do domácnosti prišiel pod vplyvom alkoholu. Matka je v súčasnosti v treťom mesiaci tehotenstva. Od októbra 2017 je ubytovaná N. Ú. N. C.. Má riadne uzatvorenú zmluvu, býva spolu s tromi maloletými deťmi. Deti riadne dodržiavajú hygienu, matka s nimi navštevuje lekára. Maloletí nemajú žiaden zdravotný problém. Matkin príjem pozostáva z rodičovského príspevku vo výške 270,50 eur. Za ubytovanie v útulku platí 50,- eur mesačne. Deti sú s matkou spokojné a je o ne postarané. Keď ešte bývali v Č., otec chodil za dcérou G. dvakrát do mesiaca

8. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov uviedol, že matka dlhodobo žije v zlých bytových podmienkach. V domácnosti síce nechýbali potraviny a bolo tam čisto, ale v dome nie je zavedená elektrina. Matka nemá nachystané zásoby dreva na zimu. V staršom rodinnom dome plesnivujú steny a v minulosti sa tam nachádzali aj hlodavci. Maloletá B. si neplní riadne školské povinnosti, opakuje ročník. Matka sama priznala, že nezvláda starostlivosť o maloletú B.. Otec maloletej G. býva u rodičov, kde má vytvorené vhodné podmienky na bývanie. V prípade starostlivosti o dcéru by mu pomohli rodičia. Otec má v osobnej starostlivosti dcéru N., ktorá sa s maloletou G. nepozná. Dievčatá sa nestretávajú. Otec ak ide na stretnutie s G., N. so sebou neberie a naopak matka nedovolí, aby otec zobral maloletú G. do jeho domácnosti. Otec sa s maloletou G. stretáva približne dvakrát do mesiaca. Dcéra nemá ešte k otcovi vytvorený pozitívny vzťah.

9. Správou zo dňa 11.10.2017 kolízny opatrovník súdu oznámil, že matka bola dňa 11.10.2017 prijatá spolu s maloletými deťmi, G., B. B. K. do Ú. C.. Dôvodom bolo zhoršenie jej finančnej situácie a v tej súvislosti zhoršenie podmienok pre bývanie- odpojenie od elektrickej energie, aktuálne aj došlé zásoby dreva na zimnú sezónu a potravín. Matka je tehotná a starostlivosť deťom zabezpečovala samostatne.

S ohľadom na uvedené skutočnosti jej bola v súčinnosti s obcou Č. poskytnutá pomoc pri zabezpečení bývania v útulku pre matky s deťmi.

10. Podľa správy obce Č. Z. D. je rozvedená, má 4 deti, z toho 3 deti žijú s matkou v spoločnej domácnosti. Jedna dcéra žije u otca v Č.. Pani D. nemá v obci veľmi dobrú povesť. Je panovačná, v obci s nikým nekomunikuje, s deťmi nechodí na žiadne prechádzky. Domácnosť, v ktorej žijú a okolie domu je veľmi zanedbané. V dome nemá zavedenú elektrinu ani plyn, z dôvodu neplatenia ju odpojili od užívania. Na zimné obdobie nemá zabezpečené žiadne palivo. Prostredie v ktorom žije nie je vhodné pre výchovu detí a jej finančné možnosti nie sú na to tiež postačujúce. Starostlivosť matky o deti je na veľmi zlej úrovni. Matka rodičovské povinnosti zanedbáva, deti necháva často samé doma a starostlivosť prenecháva na najstaršiu dcéru B.. Obec s matkou riešila aj vymeškávanie vyučovacích hodín dcéry B.. Existuje dôvodné podozrenie, matka si neplní jej rodičovské povinnosti a zanedbáva starostlivosť o deti.

11. T. K. P. N. H. R.X. oznámila, že maloletá B. D.E. bola žiačkou ich školy do utorka 10. októbra 2017. V tento deň pracovníčka Úradu práce sociálnoprávnej ochrany detí p. E.. N. prišla aktualizovať zmeny v riešení rodiny. Matka s deťmi je od stredy 1.10.2017 umiestnená v útulku C. XX. Maloletá B. je žiačkou T. E.D. XX N. K.. B. je v tomto školskom roku žiačkou opakujúcou piaty ročník. V septembri vymeškala v dňoch 25. -29. 9. 2017 tri dni. V októbri nechodila riadne do školy. Prišla každý druhý deň. Vymeškala 21 hodín. Spolu má vymeškaných 37 ospravedlnených hodín. Vyučovacie hodiny má ospravedlnené na základe lekárskeho dokladu a právo ospravedlniť využila aj matka. Žiačka bola v novom triednom kolektíve vcelku akceptovaná. V chladnejších dňoch bola bez ponožiek, čo bolo nevhodné. Matka sa nesnažila komunikovať so školou.

12. B. - M. K. K.P. Z. súdu oznámili, že s matkou detí Z. D. uzatvorili zmluvu o poskytovaní sociálnej služby v Ú. N. C., X. K. na dobu určitú. t. j. od 11.10.2017 do 31. 12.2017 s možnosťou predĺženia do jedného roka. Útulok poskytuje svoje služby v zrekonštruovanom jednopodlažnom dome. Z. D. mala zabezpečené vhodné podmienky na bývanie pre seba a svoje deti. K dispozícii mala zariadenú 3-posteľovú izbu s posteľkou a mohla využívať všetky spoločné priestory a kuchyňu útulku. Do útulku bola prijatá spolu s mal. deťmi, dcérou B. D., H.. X. X. XXXX, G. R., H.. X. X,XXXX a K. D.. H.. XX. X.XXXX. V čase prijatia do zariadenia bola tehotná. Zmluvu o poskytovaní sociálnej služby ukončila dňa 15.11.2017 na vlastnú žiadosť z dôvodu, že si našla náhradné ubytovanie. S dodržiavaním pravidiel útulku mala značné problémy. Svojím správaním narušala zásady vzájomného spolunažívania. Sama uviedla, že nezvláda hospodárenie s finančnými prostriedkami, preto požiadala o pomoc sociálnu pracovníčku. Pri príchode do útulku deti boli zavšivavené, nemali osvojené základné hygienické návyky zodpovedajúce ich veku, pravidelné umývanie rúk a ústna hygiena absentovali. Matka spočiatku nemala záujem to meniť. Pod dohľadom a neustálym usmerňovaním sociálnou pracovníčkou nastal posun v oblasti hygieny a udržiavania čistoty a poriadku. Z. D.E. pravidelne zabezpečovala starostlivosť deťom. Vo vzťahu k nim zaujímala rozdielne postoje. Pozornosť sústredila na najmladšie deti, G. B. K., ktoré boli na matku citovo naviazané. Svojím správaním a vyjadrovaním potvrdila, že dcéru B. nemá rada, často jej adresovala vulgárne nadávky. O jej prospech v škole nemala záujem. Počas obdobia pobytu v zariadení došlo čiastočne k pozitívnym zmenám vo výchovnej spôsobilosti matky. Bolo potrebné aj naďalej s matkou pracovať na zlepšení vzájomných vzťahov a na osvojovaní si rodičovských zručností. Mesiac pobytu v zariadení je krátko, aby matka zmenila jej zaužívaný spôsob života.

13. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Vranov nad Topľou potvrdilo, že odborom kriminálnej polície je vedené trestné stíhanie obv. M. D. a spol. stíhaných za zločin kupliarstva podľa § 367 ods. 1,2, 3 Trestného zákona. V priebehu vyšetrovania boli zistené skutočnosti ohrozujúce priaznivý telesný, duševný a sociálny vývin 3 maloletých detí matky Z. D..

14. V súdnych konaniach vedených na tunajšom súde pod sp.zn. 6PPOm/4/2017 a 1PPOm/1/2017 boli dňa 22.11.2017 vydané neodkladné opatrenia, ktorými bola maloletá G. R. odňatá matke a odovzdaná do starostlivosti otca. Maloleté deti B. B. K. boli umiestnené v Krízovom stredisku Nádej vo Vranove nad Topľou.

15. Otec na pojednávaní dňa 30.11.2017 uviedol, že po výkone súdneho rozhodnutia- vydaného neodkladného opatrenia maloletá G. ešte chvíľu v aute plakala, ale potom sa upokojila. Toho času je v jeho domácnosti spokojná, hrá sa so sestrou N., chodia spolu na prechádzky. Staršia dcéra N.

maloletú G. prijala veľmi dobre. V čase plnenia pracovných povinností otcom, starostlivosť o maloletú G. zabezpečuje starý otec. Matka prejavila záujem o stretnutie s dcérou G.. Rodičia sa dohodli na čase stretnutia. Matka však na stretnutie neprišla, sms správou otcovi oznámila, že nestíha prísť.

16. Zamestnávateľ otca - V. Z. K..Q..X..., N. H. R. v správe potvrdil, že otec je zamestnaný v ich spoločnosti od 25.04.2015 na pozícii operátora. Povinnosti plní bez väčších problémov, v prípade zistenia chýb je ochotný ich odstrániť a doškoliť sa. Pred nástupom na zmenu je priebežne kontrolovaný na prítomnosť alkoholu v dychu, kde doposiaľ mu nikdy nebol zistený pozitívny výsledok.

17. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

20. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že od ostatnej úpravy rodičovských práv a povinností došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu súdneho rozhodnutia. Maloletá G. bola súdnym rozhodnutím vydaným v konaní pod sp.zn. 8P/70/2015 zverená do osobnej starostlivosti matky. Toho času už maloletej dcére zabezpečuje osobnú starostlivosť otec, ktorú prevzal na základe súdom vydaného neodkladného opatrenia. Situácia v domácnosti matky vyžadovala okamžitý zásah a vyňatie dieťaťa z domáceho prostredia. Matka nemá v staršom rodinnom dome zabezpečené vhodné podmienky na bývanie. Šetrením zo strany kolízneho opatrovníka, správou obce, kde matka býva, ako aj správou M. Z., oznámením polície, mal súd za preukázané, že matka zanedbávala starostlivosť o dcéru. Súdne rozhodnutie musí v prvom rade zohľadniť záujem maloletého dieťaťa. Život a zdravie maloletej G., jej ďalší priaznivý vývin, vyžadoval zmenu osobnej starostlivosti o dieťa. Otec má vytvorené vhodné bytové podmienky, je zamestnaný, v práci dosahuje pravidelný príjem. Zabezpečuje osobnú starostlivosť dcére N. a prejavil záujem postarať sa aj o dcéru G.. V domácnosti otca sa maloleté dieťa cíti spokojne. S poukazom na zistený skutkový stav súd zveril maloletú G. do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazal, počnúc právoplatnosťou rozsudku, platením výživného.

22. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti matky súd zohľadnil jej nepriaznivú finančnú situáciu a preto ju zaviazal len na platenie minimálneho výživného, t.j. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. V súčasnosti výška minimálneho výživného činí 27,32 eur a určenie výživného pod túto hranicu nie je možné.

23. Stretávanie matky s maloletou dcérou súd upravil podľa návrhu otca neobmedzene. Vzhľadom na zanedbávanie starostlivosti matkou a jej súčasné nevhodné bytové pomery, súd považoval za nevyhnutné, aby stretávanie matky s maloletým dieťaťom toho času prebiehalo za prítomnosti otca .

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon rozhodnutia podľa osobitného zákona.